

С т а н о в и щ е

От доц. д-р Зорница Димитрова Петрова
(преподавател по пиано и клавирен съпровод
в АМТИИ “Проф. Асен Диамандиев“-Пловдив)

За присъждане на научна и образователна степен „Доктор“

На

Гергана Тодорова Маринова

По професионално направление 030802 „Музикално и танцово изкуство“,

По научна специалност „Музикознание и музикално изкуство“

в Катедра „Струнни инструменти“ при Инструментален факултет

на НМА „Проф. Панчо Владигеров“

на тема:

**Ролята на българските педагози и българската музика
в изграждането на съвременна контрабасова школа в Мексико**

Признавам, че очаквах с нетърпение и вътрешно предизвикателство да се запозная с материалите по дисертационния труд на Гергана Маринова. Като дъщеря на контрабасист (баща ми Димитър Петров беше дългогодишен солист –водач в Пловдивска филхармония и преподавател в Музикалното училище) бях предварително респектирана от факта, че е реализирана художествено-творческа докторантура по проблемите на този така труден и приоритетно оркестров инструмент.

Когато прочетох биографичната и творческа справка на докторантката си дадох сметка не само за мащабите на нейния солистичен опит, но още повече, че това е

многогодишна дейност в странство, зад пределите на страната. И ако вярваме, че „в собствената Родина и стените помагат“, то няма как да не повярваме във волята, силата на характера, таланта и интелигентността на Гергана, жена с отлична музикална реализация в не една държава. Достатъчно е да споменем съвсем ранните ѝ прояви: водач на Младежки симфоничен оркестър в Анталия, водач на Младежкия оркестър на Академия- Менухин във Франция, гост-оркестрант на фестивални оркестри в Испания и Франция. Следва богата оркестрантска практика в различни градове на Чехия и дълъг 6-годишен период като камерен изпълнител и солист-водач в Португалия. В периода 2005 – 2007г работи в Сингапур, от когото датира и нейната педагогическа дейност. От 2008г се установява в Мексико, където и в момента развива активна практика като инструменталист и педагог. Впечатлена съм от втората магистратура на Гергана, а именно по Хуманистична музикална психология, реализирана в гр. Мексико. Това ново поприще подсказва широта на възгледи и комплексност на познания, които несъмнено повлияват както педагогическата дейност на докторантката, така също нейния артистичен облик.

Изключително респектира богатата и многопосочна художествено-творческа справка на Гергана Маринова:

- **Концерти като солист- контрабасист с оркестър** (А. Вивалди- ре мажор, К. Дитерсдорф - ре мажор, А. Хофмайстер № 1, М. Големинов- за контрабас и Камерен оркестър „Собствена транскрипция на „ Пет скици“ от М. Големинов за контрабас и струнен оркестър)
- **Камерни концерти като участник в различни инструментални ансамбли** (Фр. Шуберт- Клавирен квинтет „Пъстървата“, Ж. Франсе - Клавирен квинтет, Дуети от Дж. Росини , Д. Драгонети, Й. Хайдн, Дж. Ботезини, Р. Глиер и мн. др.)
- **Премиерни изпълнения за контрабас**(Хосе Каденго- Концерт за контрабас)

Както е видно, Гергана Маринова владее знаковия контрабасов репертоар и заедно с това непрестанно търси възможности да разширява полето за действие на своя инструмент като адаптира за него различни стойностни произведения . И още нещо - силно впечатлява богатият набор от български творби (из творчеството на Е. Табаков, М. Големинов, П. Хаджиев, Б. Карадимчев, Николай Николов), с които докторантката популяризира родното музикално изкуство далеч зад пределите на страната. Всичко това

дава основания за много висока оценка относно приносния характер на нейната концертна справка.

Що се отнася до дисертационния труд „Ролята на българските педагози и българската музика в изграждането на съвременна контрабасова школа в Мексико“, той се простира в обема на 119 страници, като съдържа Увод, пет глави, заключение, приноси и Библиография. Целта на изследването е формулирана ясно: да се изследва „приноса и значението на българските педагози и българското контрабасово творчество в изграждането на модерната контрабасова школа в Мексико“. Непосредствено след това Гургана Маринова заявява наличието на анализи върху произведения за контрабас на Марин Големинов, Емил Табаков и Николай Николов. Би било логично ако визираните произведения се изведат като „предмет“ на изследването, вместо изброените от докторантката 11 пункта (стр.7), които носят всички белези на „задачи“ на дисертационния труд и следва да бъдат представени като такива.

Първа глава е озаглавена „Общ преглед на инструменталната музика в Мексико“. В нея хронологично се проследяват историческите и културологични процеси, довели до появата на първите музикални учебни заведения в тази колоритна страна. Тук Гургана Маринова дава ценни сведения за тригодишния престой на Джовани Ботезини в Мексико, за първия контрабасист и преподавател, вписан в музикалните архиви на държавата - италианец Гуидо Галиняни. По думите на докторантката този виртуозен музикант е наричан „Ботезини на 20 век“.

„Радетел на българската контрабасова школа, пропътува и пренася наученото в София през Балканите до Близкия изток, и стига до Латинска Америка. Основател на съвременната контрабасова школа в Мексико, изгражда десетки поколения мексикански контрабасисти. Това е най- кратката характеристика, която бих дала за Никола Попов“ (стр.21). Така започва може би най-любопитната част от Първа глава. Информацията, която Гургана споделя е не просто изключително важна „ опора“ на дисертационния труд. Това е ценен и вълнуващ документ за основополагащото време на българската контрабасова школа, за личността и безценното дело на нейния доайен – проф. Тодор Тошев, за създаването на първите печатни издания на инструктивните школи по контрабас. Тук намира място, като богато изследване „ на терен“, цялата информация за огромното педагогическо дело на Никола Попов-музикант, пренесъл професионалното обучение на проф. Тошев в Мексико и сам, превърнал се в първоучител на няколко поколения съвременни мексикански контрабасисти.

За българската контрабасова школа, докторантката говори задълбочено и мотивирано. Нейният анализ напуска тона на „високия исторически апотеоз“ и ни отвежда в строго професионалната конкретика на обучението по инструмента.

Втора глава на труда носи заглавие: „Значение на българската музика в цялостния художествен контрабасов репертоар“. Веднага след това докторантката се насочва към биографията и творчеството на Емил Табаков за да доведе изложението до един съществен пункт, а именно анализ на соловото му творчество за контрабас и определяне неговото значение в контекста на художествената литература за този инструмент. В тази глава са разгледани две знакови за творчеството на композитора творби: „Мотиви“ за соло контрабас и Соната за соло контрабас. По аналогичен начин Гургана подхожда към **Трета и Четвърта глави**, свързани с композитора Марин Големинов (представя Концерта за контрабас и камерен оркестър) и с известния педагог – проф. Никола Николов (представя Етюди за контрабас на народностна основа). Без да омаловажавам желанието на докторантката да посвети отделна глава за всеки от тези творци, считам , че ясната логика изисква тяхното обединение под общото заглавие „Значение на българската музика в цялостния художествен контрабасов репертоар“. При това, то вече е заявено във Втора глава.

Важна със своето приносно значение е последната – Пета глава, озаглавена „Развитие на контрабасовата школа в Гуадалахара. Личен опит и насоки в цялостното изграждане на инструменталистите“. Тук Гургана Маринова анализира от първо лице дидактичната проблематика на инструменталното обучение по контрабас. Ценното, според мен, е не само представянето спецификата на школуваното свирене (постановка, лъкова система, контактна точка , усвояване на щрихи и т.н.). Ценно и дисертабилно е виждането за процесите на инструментално изграждане през „разширената призма“ на Магистъра по хуманистична музикална психология (магистратура по тази специалност докторантката завършва в Мексико през 2015г).“Точка на фокуса ми се превърна начинът на физическия контакт с инструмента, респективно емоциите по време на ежедневната практика и сценичното поведение, което всъщност е комплексната цел на обучението, а именно – съзнателното взаимодействие на физическо и психическо ниво при свиренето на контрабас, като част от динамичния стереотип на ежедневните занимания с инструмента“(стр. 87-88).Така като преподавател в музикалния департамент на университета в Гуадалахара ,Гургана има възможност да изследва психо-физическите връзки в различните движения, преходи и др. инструментални сръчности и заедно с това да ги преподава като осъзнати и контролирани процеси. Особено интересен

от тази гледна точка е богатият списък с психо-моторни постулати или , както ги определя докторантката „основи за осъзнаване на процеса“(стр.91).

Видно е как в своята лична педагогическа практика Гергана Маринова смело надгражда на мексиканска земя най-добрите традиции на българската контрабасова школа. Безспорно, това е „високата прибавена стойност“ на нейната докторска дисертация. Всичко, казано до тук ми дава основание убедено да се обърна към уважаемото научно жури със становище: да изготви предложение пред Факултетния съвет за присъждане на научната и образователна степен „доктор“ на Гергана Тодорова Маринова.

25.01.2021г

Пловдив

Изготвил Становището:

Доц. д-р Зорница Петрова